

NORGES HØYESTERETT

Den 26. august 2009 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Lund, Flock og Indreberg i

HR-2009-01692-U, (sak nr. 2009/1396), straffesak, anke over kjennelse:

I.

(advokat Morten Furuholmen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

II.

(advokat Øystein Storrvik)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Spørsmålet i saken er om domenenavn kan gjøres til gjenstand for beslag etter straffeprosessloven § 203 jf. straffeloven §§ 35 og 37 b.
- (2) Etter begjæring av påtalemyndigheten avsa Oslo tingrett 16. desember 2008 beslutning om beslag i medhold av straffeprosessloven § 203, i straffesak mot blant andre og med slik slutning:

- ”1. Påtalemyndigheten kan ta beslag i domenenavnene: www.e-zone.no, www.escortekontakt.no, www.jovzone.no, www.zoneforlag.no, www.porn-idol.no, www.crimezone.no, www.eskortekontakt.no, www.sxxzone.no, www.pornidol.no og www.trykkformidling.no, ved å sørge for at disse domenenavnene midlertidig settes ut av funksjon frem til rettskraftig avgjørelse og ev. fullbyrdelse i straffesaken foreligger.
2. Ansatte i Zone forlag NUF eller andre kan ikke gjøre endringer i punkt 1 uten etter beslutning av retten eller påtalemyndigheten.”

- (3) Tingrettens beslutning ble påklaget av de siktede i medhold av straffeprosessloven § 208 første ledd. Etter muntlig behandling av beslagsspørsmålet avsa Oslo tingrett kjennelse 23. april 2009 med slik slutning:

"Beslaget opprettholdes slik som bestemt i Oslo tingretts beslutning av 16.12.2008."

- (4) og anket kjennelsen til Borgarting lagmannsrett som 26. juni 2009 avsa kjennelse med slik slutning:

"Ankene forkastes."

- (5) og har påanket lagmannsrettens kjennelse. Ankene gjelder lovanvendelsen. har i korte trekk anført:
- (6) Lagmannsretten har feilaktig lagt til grunn at straffeprosessloven § 203 jf. straffeloven §§ 35 og 37 b gir hjemmel for at det kan tas beslag i domenenavn.
- (7) Det bestrides at begrepet "ting" slik det er å forstå i straffeprosessloven § 203 og straffeloven §§ 35 og 37 b også kan omfatte domenenavn. Et domenenavn kan forstås som at man får tildelt en adresse på nett, lik en gateadresse eller et telefonnummer. Hvorvidt det foreligger noen rettighet av formuerettslig karakter, avhenger av om man har noen rett til kjennetegnnavnet som brukes i domenet i medhold av bakgrunnsretten. Det er ikke ført bevis for at domenenavnet www.e-zone.no har formuesrettslig verdi.
- (8) Domenenavn faller utenfor de typer elektronisk informasjon som går inn under begrepet "ting".
- (9) Det bestrides at domenenavnene "antas å kunne inndras", jf. straffeprosessloven § 203.
- (10) Det er feil når lagmannsretten legger til grunn at domenenavnet www.e-zone.no kan sies å være brukt ved en straffbar handling. Den nærhet som kreves for at domenenavnet skal kunne sies å være redskapet for den straffbare handling er ikke tilstede. Nettsiden er tilgjengelig selv om domenenavnet settes ut av drift. Ønsker man å stanse innholdet på nettsiden må det derfor tas belag i serveren hvor innholdet ligger.
- (11) Det bestrides at det kan tas beslag i de øvrige ni domenenene med hjemmel i straffeloven § 37 b. Det er ikke noe ved domenenavnenes art som gjør at det er fare for at de blir brukt til en straffbar handling grunnet deres beskaffenhet.
- (12) Terskelen for å anvende straffeloven § 37 b er høy, jf. rettspraksis. Selv om straffeloven § 37 b i utgangspunktet gir hjemmel for inndragning av gjenstander før den kriminelle handlingen har skjedd, så kreves det mer enn løse antagelser om at den kriminell handling kan finne sted.
- (13) Det er nedlagt slik påstand:
- "1. Beslaget oppheves."**
- (14) slutter seg til anførsler. Det er nedlagt likelydende påstand.
- (15) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og i korte trekk anført:

- (16) Ved tolkingen av begrepet "ting" i straffeprosessloven § 203 fremheves betydningen av at rettigheter likestilles med ting i straffelovens forstand, og at beslagsinstituttet har som formål å sikre inndragningskravet. Sammenhengen i regelverket må ha betydelig vekt ved tolkingen.
- (17) Den straffeprosessuelle beslagsadgangen må være videre enn den sivilrettslige, idet beslagsinstituttet skal sikre flere ulike hensyn som blant annet et inndragningskrav.
- (18) Domenenavnet er nært tilknyttet den straffbare handling.
- (19) Spørsmålet om inndragning skal skje, jf. straffeloven § 37 b, er ikke et tema på sikringsstadiet.
- (20) Det er nedlagt slik påstand:

"Ankene forkastes."

- (21) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 nr. 2 og nr. 3.
- (22) Ting som antas å kunne inndras, kan beslaglegges inntil rettskraftig dom foreligger i saken, jf. straffeprosessloven § 203 annet punktum første alternativ jf. første punktum. Spørsmålet i saken er for det første om domenenavn kan anses som "ting" i denne sammenheng.
- (23) Alle datamaskiner på Internett har en egen IP-adresse som består av fire serier med tall. Domenenavn er introdusert for å gi et mer brukervennlig alternativ til disse IP-adressene. Domenenavn består av et varierende antall ledd, men har i Norge oftest formen firmanavn.no. De brukes blant annet i webadresser (<http://www.firmanavn.no>).
- (24) Alle domener direkte under .no må være registrert hos Norid (Norsk Registreringstjeneste for Internett Domenenavn). Gjennom registrering får søkeren rett til å bruke domenenavnet i tråd med vilkårene i Norids navnepolitikk. Den som først får registrert et domenenavn, får bruksretten til det.
- (25) I rapporten ".no eller aldri" avgitt i mars 2002 av en arbeidsgruppe oppnevnt av Samferdseldepartementet, heter det blant annet følgende om betydningen av domenenavn:

"I dag er bruken av Internett og domenenavn forbundet med stor kommersiell verdi og det blir stadig viktigere for enkeltpersoner, bedrifter og myndigheter å få tilgang til interessante domenenavn. Domenenavn er en spesielt viktig ressurs for bedrifter og virksomheter som ønsker å ta nettet i bruk for å øke sin konkurranseevne og inntjening. Dette skyldes at domenenavn ofte gjenspeiler firmanavn, varemerker, prosjekter og andre typer for identifikasjon og tilhørighet (f.eks. del av et større konsern). På denne måten får domenenavn en viktig kjennetegnfunksjon. Domenenavnet kan brukes aktivt til markedsføring og profilering av en bedrifts salgsstrategi - ett eller flere produkter, et samarbeid, et internasjonalt fremstøt, eller lignende. Domenenavn kan videre benyttes for å fokusere markedsføring/profilering mot et spesielt kundeselement, en språk-avgrenset målgruppe eller i utvikling av skreddersydde og personaliserte nett-tjenester, noe som kan være fremtiden for elektronisk handel rettet mot forbrukere.

For bedrifter og virksomheter vil det være attraktivt å inneha domenenavn som brukerne lett kan huske, eller som det er naturlig å søke etter når man leter på nettet etter en konkret webside, informasjon etc. Å inneha en webside som får mange treff er en effektiv måte å markedsføre seg på. På denne måten kan enkelte domenenavn representere store økonomiske verdier."

- (26) Innehaveren av et registrert domenenavn har med andre ord en eksklusiv bruksrett til et gode som kan ha økonomiske verdi. At selve registreringen ikke får betydning for allerede etablerte

rettigheter, for eksempel til et varemerke, endrer ikke dette.

- (27) Den likhet domenenavn har med andre formuesgoder som for eksempel varemerker, taler for at domenenavn kan beslaglegges. Til dette kommer behovet for å kunne sette et domenenavn ut av funksjon for å unngå at straffbare handlinger fortsetter. Norid driver ingen kontroll med innhold på nettsteder, og har heller ikke noe mandat til å reagere overfor nettsteder som kan se ut til å bryte loven; det er det opp til politiet og rettsvesenet å gjøre.
- (28) Utvalget er på denne bakgrunn kommet til at lagmannsretten ikke har tolket loven feil når den har kommet til at uttrykket "ting" i straffeprosessloven § 203 omfatter domenenavn.
- (29) Det er heller ikke feil når lagmannsretten har lagt til grunn at domenenavn "antas å kunne inndras" etter straffeprosessloven § 203 jf. straffeloven §§ 35 og 37 b. Selv om en nettside vil være tilgjengelig gjennom IP-adressen også etter at domenenavnet er satt ut av drift, følger det av begrunnelsen for å operere med domenenavn at tilgjengeligheten vil være vesentlig redusert. Det er derfor ikke unaturlig å se domenenavnets tilknytning til et nettsted med straffbart innhold som redskap for en straffbar handling, slik de ankende parter anfører.
- (30) Det kan heller ikke sees at lagmannsretten har lagt til grunn en for lav terskel ved vurderingen av om inndragning etter straffeloven § 37 b vil kunne foretas. Den har funnet at det foreligger en "konkret og nærliggende fare" for at de aktuelle domenenavnene kan bli benyttet til en fremtidig straffbar handling. Lagmannsrettens konkrete vurdering kan utvalget ikke prøve.
- (31) Ankene blir på denne bakgrunn å forkaste.
- (32) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Ankene forkastes.

Hans Flock
(sign.)

Ketil Lund
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Riktig utskrift: